

MIĘDZY
ORYGINAŁEM a PRZEKŁADEM

R. XXI

2015

nr 3 (29)

akademicka.pl

MIĘDZY
ORYGINAŁEM a PRZEKŁADEM

akademicka.pl

akademicka.pl

**MIĘDZY
ORYGINAŁEM a PRZEKŁADEM**

R. XXI

2015

nr 3 (29)

**DYLEMATY STYLIZACJI W PRZEKŁADZIE
CZ. 1**

pod redakcją:
Adriany Jastrzębskiej
i Marzeny Chrobak

KRAKÓW 2015

© Copyright by Redakcja „Między Oryginałem a Przekładem”, 2015

Projekt okładki:
Jacek Szczerbiński

Opracowanie redakcyjne:
Edyta Wygonik-Barzyk

Publikacja ukazała się dzięki pomocy
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Publikacja dofinansowana przez Instytut
Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wydano w wersji elektronicznej
oraz w nakładzie 150 egzemplarzy drukowanych.
Pierwotną wersją czasopisma jest wydanie elektroniczne,
dostępne pod adresem: www.akademicka.pl/moap

ISSN 1689-9121

Wydawca:

Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego
Al. Mickiewicza 22, 30-059 Kraków
e-mail: sowiniec@gmail.com

Dystrybucja:

„Księgarnia Akademicka” sp. z o.o.
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
e-mail: akademicka@akademicka.pl
www.akademicka.pl

Spis treści

<i>Przedmowa</i>	7
Agnieszka Adamowicz-Pośpiech	
<i>Dialekt, idiolekt i lapsolekt w tłumaczeniu</i>	9
Magdalena Mitura	
<i>Stylizacja na dziewięćdziesiąt dziewięć sposobów. Raymond Queneau według Jana Gondowicza</i>	23
Tamara Brzostowska-Tereszkiewicz	
<i>Reminiscencja stylistyczna w przekładzie</i>	35
Anna Bednarczyk	
<i>Idiolekt w przekładzie</i>	55
Ewa Drab	
<i>Through the Maze of Style, through the Labyrinth of Time. Stylization in the Translation of Cloud Atlas by David Mitchell</i> ...	69
Magdalena Pytlak	
<i>Tłumacz między idiolektami. Kilka uwag na temat dylematów towarzyszących przekładowi mowy postaci operowych</i>	85
Agnieszka Muszyńska-Andrejczyk	
<i>Mozartowski Don Giovanni – przegląd wybranych przekładów librett i kwestia stylizacji</i>	97
Barbara Bibik	
<i>Chrześcijańska Antygona, czyli interpretacja tragedii Sofoklesa dokonana przez Juliusza Osterwę pod wpływem wybuchu II wojny światowej</i>	107

akademicka.pl

Przedmowa

Oddajemy w Państwa ręce pierwszy z dwóch numerów „Między Oryginałem a Przekładem” poświęconych złożonemu zagadnieniu stylizacji w przekładzie. Interesują nas szeroko pojęte dylematy stylizacji, dotyczące jej formy i zakresu w przekładzie literackim, stylizacji indywidualizującej w narracji i dialogu, elementów dialektalnych i gwarowych w literaturze, teatrze i sztuce filmowej oraz obecności i znaczenia stylizacji w tłumaczeniach nieliterackich.

Teksty składające się na ten tom traktują w większości o elementach dialektalnych, gwarowych oraz idiolektalnych w przekładzie literackim. Otwierający numer tekst Agnieszki Adamowicz-Pośpiech przypomina główne ujęcia teoretyczne związane z przekładem mowy nacechowanej. Magdalena Mitura w swoim artykule prezentuje techniki i strategie tłumaczeniowe zastosowane przez Jana Gondowicza w przekładzie *Ćwiczeń stylistycznych* Raymonda Queneau, dowodząc, że dominanta translatoryczna sytuuje się w tym przypadku na poziomie dyskursywnym. Tekst Tamary Brzostowskiej-Tereszkiewicz skupia się z kolei na reminiscencji stylistycznej w przekładzie wierszy Wielimira Chlebnikowa stylizowanych przez tłumacza na poetykę Bolesława Leśmiana. Anna Bednarczyk natomiast omawia kwestie związane z przekładem idiolektu na przykładzie sztuki Bułhakowa *Miasteczko Zojki*. W artykule Ewy Drab zostaje omówiony przekład powieści *Atlas chmur* Davida Mitchella, która to powieść składa się z sześciu stylistycznie niezależnych historii powiązanych w całość subtelными połączeniami. Autorka skupia się na strategiach przyjętych w tłumaczeniu, a związanych ze stylistyczną odrębnością poszczególnych części utworu.

Trzy ostatnie teksty tego numeru traktują o przekładzie scenicznym. Magdalena Pytlak pisze o dylematach, jakie towarzyszą tłumaczeniu libretta operowego współczesnego bułgarskiego pisarza Georgiego Gospodinowa – libretta składającego się właściwie w całości z idiolektów poszczególnych postaci. Agnieszka Muszyńska-Andrejczyk omawia natomiast wybrane przykłady tłumaczeń librett *Don Giovanni* Lorenza da Ponte pod względem obecności w nich stylizacji. Numer zamyka tekst Barbary Bibik poświęcony *Antygonie* Juliusza Osterwy. Autorka przekonuje, że okoliczności powstawania utworu, reakcja autora na wybuch wojny oraz krystalizujące się w tym czasie jego poglądy na temat chrześcijańskich korzeni cywilizacji europejskiej oraz kryzysu duchowego współczesnego świata, jak również zadań teatru wpłynęły na nasycenie całej tragedii Sofoklesa pierwiastkiem religijnym, chrześcijańskim na wszystkich w zasadzie płaszczyznach utworu – zarówno konstrukcyjnych, jak i interpretacyjnych.

Zapraszamy do lektury, refleksji i dyskusji na łamach kolejnych numerów „Między Oryginałem a Przekładem”.

Redakcja

akademicka.pl

© KSIĘGARNIA AKADEMICKA Sp. z o.o.

Adres: ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków,
tel./fax (12) 43 127 43, tel. (12) 422 10 33 w. 1167
e-mail: akademicka@akademicka.pl
KRS: 145510, NIP: 676-007-55-73

akademicka.pl